

Kleine monumenten (12)

Karakteristiek koetshuis Hof Espelo

Leo Nijkamp

De stichting Het Overijssels Landschap wil het vervallen koetshuis op haar landgoed Hof Espelo aan de Weerseloseweg even buiten Enschede opknappen en een nuttige bestemming geven. Met steun van de Kiwanis Enschede-Usselo zal het als natuurinformatiecentrum en dagverblijf voor verstandelijk gehandicapten van de Akkerstaf worden ingericht. Daarmee is het behoud van een voor het fraaie gebied karakteristiek pand verzekerd.

Het ligt aan het einde van de toegangslaan verscholen in het bos links van de brug over de Eschbeek. Waarschijnlijk is het gebouwd in opdracht van de familie B.G. Cromhoff, die het landgoed bij een publieke veiling in 1887 met toen nog 225 ha grond voor f 40.000,- in bezit kreeg. Het oude boerenhuis is toen van binnen en van buiten gemoderniseerd. Het koetshuis met drie inrijdeuren stamt uit een periode toen er nog behoefte was aan stalling voor koetsen. De gemeente Enschede heeft het niet zonder reden op haar monumentenlijst geplaatst, vooral ook omdat Espelo tot de prominente hoven van Twente heeft behoord. Hof Espelo heeft ooit onder voogdij van de graven van Bentheim gestaan, alvorens het in de dertiende eeuw in handen kwam van de Kapittelheren van Sint Pieter te Utrecht. Zij hadden bezittingen in bijna heel het land en genoten daarvan aanzienlijke inkomsten. De Hof Espelo bestond destijds uit 21 hofhorige erven, bestuurd door een hofmeijer-rentmeester. Eens in het jaar kwamen de hofhorigen op de hoofdhof bijeen om hun belasting te voldoen en hun verplichtingen nog eens aan te horen. Van ouds was er op de Hof Espelo een huiskapel met altaar, die in de reformatietijd voor de katholieken als 'schuurkerk' dienst deed. In 1778 werd Gabriël Davina de eerste particuliere eigenaar. Sinds 1984 is Hof Espelo eigendom van Het Overijssels Landschap, waardoor het voortbestaan van het prachtige vrij toegankelijke landgoed in de driehoek van de steden Enschede, Hengelo en Oldenzaal is gegarandeerd.